

troje

/cu

ne

Göpel

nice

i tečaji

tekoče

a rezal

ot.

jo vozni
ne prosto

ulici.

oče ki

tev. 21.

Riz, mok

sladkor

kava

Dobro

Deber

vinski jesih in esence

Duo

Milo

sveč

soda

rpe

prek

a hra

ne ce

Dun

t

41.

Ptuju,

Ilatisop 14.000. — Štajerc velja za celo leto eden goldinar.

Naročnina za celo leto K 2.—. — Posamezna številka velja 3 krajarje. — Naročnina se tudi na pol leta plačuje in se mora poslati v naprej. Cena oznanil je za 1 stran K 32.—, $\frac{1}{2}$ strani K 16.—, $\frac{1}{4}$ strani K 8.—, $\frac{1}{8}$ strani K 4.—, $\frac{1}{16}$ strani K 2.—, $\frac{1}{32}$ strani K 1.—. — Pri večkratnem gledališkem poslopu. — Štajerc izhaja vsaki drugi petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. — Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj. — Rokopisi se ne vračajo in se morajo najdalje do pondeljka pred izdajo dolične številke vposlati.

V Ptiju v nedeljo dne 15. oktobra 1905.

VI. letnik.

Zmaga je naša !

Dne 10. t. m. vršila se je dopolnilna državno-zavozborska volitev političnih okrajev Celovec, Velikovec, Trg, Pliberk in Kapla. Na mesto rajnega poslanca scharreta bil je izvoljen z lepo večino glasov naš kandidat Friderik Seifriz !

G. Seifriz dobil je 2253 glasov, njegov nasprotnik, klerikalni kandidat Grafenauer 2169. Naš kandidat je dobil 84 glasov več in je toraj izvoljen zavozborskim poslancem !

Ljut je bil političen boj pri teh volitvah med prednjaki in klerikalci, toda — zmaga je naša !

Veseli nas, da se smemo ponašati s tem, da ni zabilo v tem boju naša stranka na dostenost, ne, stopala je povsodi pošteno, toda odločno ! A javno hočemo tukaj danes tudi prebiti to, da so padli nosukneži imenovanih okrajev vsled tega boja na mnogo nižje površje veljave, kakor so je zamali do sedaj v naših očeh !

Zjednili so se bili vsi klerikalci, slovenski in nemški napram našemu kandidatu, trosili so celo dle laži o njem po imenovanih okrajih, a vse je zastonj ! Prižnice, spovednice, šole, vse, vse so rabljali na nesramen način proti naprednim voliln in naprednemu izvoljencu, a vse — zamanj !

Kakor skala stala je naša stranka in odbila klerikalni naval z občudovanja vrednim pogum, ne boječ se hudih pogledov farških „gospodov“, boječ se preganjanja, ki bodo izviralo gotovo radi volitve iz farovža, ne boječ se celo — peklenstega, kateri se je obetal naprednim volilcem izza tega mesta v prid farške družbali !

Živeli taki volilci ! Slava j'm ! Gospodu Seifrizu pa kličemo : Bodij nam pozdravljen novi naš državnozavozborski poslanec ; mi Ti iskreno čestitamo k Tvoji zmagi in to tem veseljših src, ker smo prepričani, da smo pridobili s teboj vrlega, neustrašenega soboritelja v hudem in težkem boju proti temnemu, rimskemu navalu !

„Več slovenskih sodnikov!“

„Die Prozessführung und Rechtsprechung muss nicht nur eine unparteiische sein, sie muss auch vor dem blossen Verdachte geschützt werden, es nicht zu sein.“ Prof. J. Varga.

Tako se glasi nadpis in moto par člankov ponatisnjениh v „Domovini“ v teku minulega meseca.

Oglejmo si te članke, oglejmo si, koliko laži in hinavstva je v njih nakupičenih !

Povod člankom je bilo imenovanje baje nemško nacionalnega sodnika za Celje. In povodom tega — grecnega, vnebovpijočega dejstva tarna in teži „Domovina“, da se slovenskemu ljudstvu že od nekdaj godi krivica, ker Slovenci nimajo slovenskih sodnikov, ker nemški sodniki ne razumejo slovenščine, ker so nemški sodniki pristranski, ker se precej mnogokrat dajejo voditi od simpatij in antipatij ! Toraj proč z vsemi sodniki, ki niso Slovenci ! „Domovina“ sklicuje se na „znameniti“ govor poslanca dr. Ploja v državnem zboru dne 21. majnika 1902, v katerem se dr. Ploj pritožuje, da se Slovenci na sodna mesta v Spodnjem Štajerskem in Koroškem ne pripuščajo. To je pač debela laž ! Oglejmo si malo spodnještajerska sodišča ! Ali niso predstojniki sodišč v Laškem trgu, v Sevnici, v Sv. Lenartu v Slov.

gor., v Ormožu, v Šoštanju, na Vranskem, v Gornjem Gradu, v Brežicah — Slovenci? Toraj skoro dve tretjini Slovencev! Ali podpredsednik mariborskega okrožnega sodišča ni Slovenec? Ali ni skoro polovica deželnosodnih svetovalcev pri okrožnih sodnjah v Celju in Mariboru Slovenec? Dve tretjini sodnih tajnikov ste tudi slovenske narodnosti. Skoro pri vsaki okrajni sodniji sta eden ali dva pristava Slovenca. Iz tega sledi, da je na Spodnjem Štajerskem več slovenskih sodnikov, kakor nemških. Dr. Ploju toraj tožba slabo pristoja, tem slabše, ker je sam sodnik in rojen od nemške matere ter tako malo več slovenskega jezika, da pri slovenskih shodih samo jeclja in išče po pravilnih besedah, da, kakor mu je „Slovenski Narod“ oponašal, samo mrcvari slovenščino. Ta gospod tedaj gotovo ne more presoditi potrebe slovenskih sodnikov na Spodnjem Štajersku.

Nadalje se „Domovina“ širokousti, da nemški sodniki niso zmožni, da bi slovenskega kmeta razumeli. Pri tem se sklicuje „Domovina“ na nemškega učenjaka prof. Gross-a v Gradcu, kateri je pisal svoj čas, da mora sodnik poznati narečje tistih ljudi, s katerimi ima navadno opraviti.

Zares, kar prof. Gross piše, je gola resnica, a kar „Domovina“ na podlagi tega trdi, to je laž, debela laž. Laž je najpoprej, da vsaki slovenski sodnik pozna vsako slovensko narečje. Le poglejmo si spodnještajerske slovenske akademične gospode! Kakor njihov voditelj dr. Ploj — večinoma slovenščine dobro ne znajo. Treba je takega gospoda le poslušati, če se loti v svoji narodni navdušenosti slovenskega govora, kako se mu spodlikuje jezik, kako lovi besede, v posmeh in pa deloma v zadrgo revnih poslušalcev. Navadno ti gospodje — le poslušajte jih — bolje nemški govor, a tudi nemščine niso popolnoma veči, ker večinoma politizujejo, namesto da bi se učili. Ti gospodje ne znajo ne slovenski ne nemški! Slovenščine in nemščine se šele nauče v državni službi, posameznega narečja pa se morajo naučiti v istem kraju, kjer služijo. In tega narečja se tudi lahko nauči sodnik, ki ni rojen Slovenec. Večinoma so pač nastavljeni na Spodnjem Štajerskem sodniki, kateri so tudi na Spodnjem Štajerskem rojeni, kateri so od mladih nog z ljudstvom občevali in se tedaj naučili najmanj narečja onega kraja, v katerem so izrasli. In ti gospodje bolje narečje poznajo, kakor narodno slovenski gospodiči, kateri se na gimnaziji in vseučilišču izključno bavijo z politiko in še pri tem domače narečje pozabijo.

Povej nam kmet, ali si kedaj zgubil pravdo, ker nemški sodnik ni znal tvojega narečja? Navedi nam „Domovina“ kaki slučaj, potem bodemo verjeli! Če se skljicuješ na zloglasni slučaj Bratuša, tedaj ti povemo, da si — neumna! Če človek pripozna, da je koga umoril, in če to priznanje sodnik razume, k temu pač ni treba znati vseh podrobnostih dotičnega jezika. Tu je pač pomota popolnoma izključena. Lažnjivost „Domovine“ v tem slučaju je tem prednejša, neumnost tem večja, ker je bil predsednik po-

rotatega sodišča, katere je obsodilo Bratuša v smrt tudi Slovenec, sedajni nadšodni svetovalec v Ljubljani dr. Fohn. Ali ta gospod morebiti ni Slovenec? Vsaj ga vsi kot tacega poznamo! Ali ta gospod Bratuša tudi ni razumel? Tega se „Domovina“ vključi svoji lažnjivosti in budalosti ne bode upala trdit. Kakor znano, je Bratuša vedno trdil, da je svoj hčer umoril. To trditev je opustil še le, ko se je hčerka živa našla. Zakaj je Bratuša to trdil tekom večih let, tega ne vemo; morebiti vsled kake duševne bolezni. A istina je in ostane, da je Bratuša umoril sam pripoznal. Znabitu ima kaki prvaški dohtarski posebne slovenske „Röntgen-jeve žare“ v svoj iznajdbi, s katerimi bi bil gotovo spoznal, da Bratuša ni govoril resnice! Zakaj se ta gospod ni takrat oglasil?

Najdebelejša in najnesramnejša laž pa je, da sodniki nemškega pokolenja niso nepristranski. Imeni na dan, celjska lažnjivka, če se upaš. Seveda se bojiš, ker ti gospodje gotovo ne bi tožbe umaknili, kakor je to storil neki znani slovenski sodnik, kateri jo je takoj potegnil v zavetje disciplinarnega sodišča, ko je videl, da bi se moral v javnem postopanju pred okrajnim sodiščem braniti zoper dokaz, katere je imel na razpolago njegov nasprotnik. Seveda, v disciplinarnem postopanju se da marsikaj prkriti in tudi gotovi znani uplivi nekaterih višjih gospodov niso brez uspeha. Bomo vidli, če bo kaj premagalo!

Slovenski kmet dobro ve, da pri sodniku nemškega pokolenja vedno najde pravico. Dohtarskim in farškim pisarjem „Domovine“ in drugih spodnještajerskih slovenskih časopisov ni za pravico in resnico, temveč za lasten žep! Ti gospodje bi deloma radi zasedli sami vsa mesta, povrh pa še bi radi imeli svoje somišljenike na sodnijskih prostorih, da bi si potem z njihovo pomočjo polnili svoje žepa. Da pa bi se to tem lažje zgodilo, mora seveda ostati kmet v nevednosti.

Radi tega kmet, se ne smeš ti učiti nemščine radi tega kmet, ti branijo napredek! Nemščine ne smeš učiti, da bi te potem drugi ne zamogli po učiti o slovenskih tvojih dohtarskih in farških so ražnikih, ki jih seveda ne razumeš. Tvoji črni prvaški prijatelji pa te po tem takem lahko „farbajo“ kakor se jim ljubi. Zato se ne smeš, dragi kmeti, naučiti nemščine, zato ne smeš občevati s sodnikom nemškega rodu, če se še tako dobro razumeš z njim, ker ta sodnik se ozira tudi na tvoj žep in na tvoje potrebe in ne samo na žep tvojih tako zvanih prijeteljev, v resnici pa največjih sovražnikov.

Slednjič vprašamo, kakega sodnika zahteva „Domovina“ v slučaju, če je ena stranka nemščina, druga pa slovenska? Mi živimo na Štajerskem. Slovenci kupujejo blago od Nemcov ne samo na Štajerskem, temveč tudi iz drugih krajev; Nemci kupujejo od Slovencev i. t. d. Kakor ni drugače mogoče pride, če so stranke še tako pravične, včasih ne pravde. Kdo naj sodi v takem slučaju? Ali nihče? Bog ustvaril ravno tako Nemca kakor Slovencev?

T svetem pismu prav nič o tem ne stoji, da bi sploh kaki narod imel od narave kako prednost pred drugim. Človek je človek. Kako zamore toraj „Domovina“ zahtevati, da naj sodijo samo slovenski sodniki? Ni to vnebovpijoča predzrnost? Mi ne zahtevamo ne slovenskih sodnikov, ne nemških, mi zahtevamo cesarsko kraljeve, ne pristranske sodnike, naj si bodejo potem nemškega ali slovenskega rodu. Mi zahtevamo sodnike, kateri imajo blagohotno srce tudi za kmeta, ne samo za farški in pervaško dohtarski žep! In take sodnike imamo ter ne potrebujemo potegovanja „Domovine“ za „slovenske sodnike.“ Mi hočemo mir imeti med obema sosednjima narodoma in zahtevamo medsebojno spoštovanje ter odločno zavračamo hujskanje in ščuvanje „Domovine“ proti drugi narodnosti. Nihče ne zamore za to, katera mati ga je porodila. Bog nas je vse vstvaril in Izveličar nas je učil, da se moramo med seboj ljubiti, povdarjajoč: „Ljubite se med seboj, kakor sem Vas jaz ljubil“ in „Ljubi svojega Boga nad vse, svojega bližnjega pa kakor samega sebe.“ Ako budem v slogi in v miru živelj, ako bude en narod druzega podpiral, potem bude ložji tudi naš boj za naš obstanek, ložji za Nemca in Slovence, potem budem lahko zrli z mirnejšo vestjo v temno našo bodočnost!

F.

Iz naše monarchije.

Krvavi izgredi v Brnu.

V Brnu, glavnem mestu na Moravskem, katero je popolnoma nemško, med tem ko je okolica večina češka, pojavil se je v začetku tega meseca hud boj med Čehi in Nemci. V nedeljo dne 1. t. m. sklicali so Čehi v Brnu velik shod, na katerem bi naj tako rekoč v središču in v srcu nemškega življanja na Moravskem češki narod odločno zahteval, da bi se ustanovilo češko vseučilišče in to v — Brnu!

Ta manifestacija ni bila druzega ničesar, kakor izvajanje nemškega naroda, bila je hujskarija napram Nemcem, bivajočim v omenjenem mestu.

Ravno isti dan priredili so tudi Nemci v Brnu svoj shod, ki bi naj protestoval proti temu, da bi se naš v Brnu ustanovila češka univerza. Kakor je bilo koraj pričakovati, prišlo je do spopadov med začetniki obeh narodov, prišlo do krvavih izgredov. Čeprav so se yedli Nemci popolnoma dostenjno in mirno, začela jih je nahujskana češka poulična družina merjati na prav nesramen način. Konečno začeli so Čehi besneti tako proti Nemcem, da se je zdelo, kakor, da bi bili zdivljali. Večim nemškim trgovcem so pobili okna na prodajalnah in na stanovanjih, ned tem ko so ostala okna na poslopjih, v katerih stanujejo Čehi cela. Izgredi Čehov so se toraj vršili po nekakem načrtu. Neko poročilo z dne 3. t. m. je glasi: Ob pol 7. uri zvečer vladalo je v mestu koraj brezvladje (anarhija). Ob tem času se je zbrala red češkim „narodnim domom“ (Beseda dum) na sočetju broječa množica Čehov. Raz poslopja tega

„doma“ vihrala je črna zastava. Nato je odkorakala češka množica glasno kričeč „Pfui Nemci“, „Živila češka univerza“ itd. proti Rudolfovemu cesti, katero so stražili orožniki. Policaji in orožniki pa niso zamogli potisniti množice nazaj. Kriče je odkorakala na veliki trg. Na potu skozi Rudolfov ulico so pobili Čehi vsa okna, katera še so bila cela. Na velikem trgu, so se ravokar začeli sprehati mestjani. Češka družina jih je napadla in jih zmerjala na nečuven način. Policaji in orožniki bili so brez moči. Knigarna Winklerja bila je popolnoma razdjana, šipe kavarne „Thonethof“ razbite. Tudi na raznih privatnih poslopjih razbili so Čehi več šip. Čeprav je bilo aretovanih več oseb, vendar je postajal položaj vedno bolj resen, tako, da so morali konečno iti pomagat delat miru orožnikom in policajem skoraj vsi vojaki, ki bivajo v Brnu. Več ko se je pokazalo vojaštva na ulicah, tem bolj je začela besneti množica, tako, da so morali rabiti vojaki bajonet. Pri cerkvi sv. Jakoba se večja množica Čehov ni hotela umakniti, temveč je neprenehoma psovala in napadala orožnike. Orožniki so ustrelili in eden izmed razgrajačev je bil težko ranjen. Vojaštvo je nastopalo odločno in je s časom zagradilo vse vhode v notrajno mesto. Na češki strani je bil pri pouličnem boju ubit mizarni pomočnik Pavlik, med tem ko je bil težko ranjen Nemec profesor Wellner. Ta je namreč sedel ravno v svoji pisarni, v tehniškem šolskem poslopju, ko so Čehi napadli ta nemški učni zavod. Profesorja je zadel kamen ravno v oko. Čehi so razsajali po mestu cele štiri dni. Škoda, katero so povzročili na nemških hišah, znese nad 100 tisoč kron. Čehi so zares veliki „kulturni“ narod!

Državni zbor.

V začetku tega meseca bilo je podanih več interpelacij glede izgredov v Brnu in sicer od nemških in čeških poslancev. Na nje je odgovarjal dne 5. t. m. minister notranjih zadev. Čehi so se zares obnašali, kakor da bi ne živeli več v Avstriji, temveč tam v blaženi Rusiji, kjer so potrte šipe, razdejane prodajalnice, tolovajšina, napadi na železnice in upor napram postavi na dnevnom redu. Minister je izjavil upanje, da se taki dogodki, kakor v Brnu ne bodejo več ponavljali.

Nadalje se je razpravljalo o splošni in enaki volilni pravici. Podanih je bilo več predlogov, a nobeden ni dobil dvetretjinske večine, tako, da so bili vsi odklonjeni. Konečno so se rešile nekatere imunitetne zadeve na kar se je prečitalo cesarsko pismo, da se državni zbor odgovoli.

Ogrsko.

Veliki dan, dan zgodovinske važnosti bil je dan 23. p. m. Naš svitli cesar je namreč ta dan sprejel na Dunaju v avdijenci vodje ogerske opozicije (nasprotovanja) grofe Apponija, Zihija, Andrassija, barona Banffija in Kossuta. Avdijenca je trajala samo 4 minute. Cesar je zahteval od omenjenih, naj bi mu imenovali dotedne moža, kateri bi bili sposobni za

sestavo parlamentaričnega kabinet seveda po strogodoloženih pogojih. Cesar nadalje zgori imenovanimi zastopniki večne ogerske zbornice ni občeval. Ti voditelji opozicije so se izrazili o pogojih svojega kralja, „da se isti ne strinjajo z programom njihovega prepričanja“ in tudi ne „z željo njihovih volilcev.“ Nato so se imenovani zastopniki večine Ogrov iz Dunaja odpeljali. Najbrž še toraj ostane vsaj za nekaj časa na krmilu ogerske vlade sedajni ministerski predsednik Fejervari! Poroča se, da je ogrsko ljudstvo sprejelo vodje opozicije, ko so se iz Dunaja vrnili v Budimpešto z velikim navdušenjem. Mažarski list „Budapesti Naplo“, ki je baje v zvezi z osebami na cesarskem dvoru celo poroča, da hoče dvor še enkrat poskusiti razvozlati ogersko zadrženo razmerje in sicer s tem, da se bode ogerska zbornica vnovič razpustila in se razpisale zopet nove volitve in sicer zadnje pod vlado sedajnega kralja, našega cesarja. Ako dobi tudi pri teh volitvah opozicija večino, bode Franc Jožef baje odstopil vlado nadvojvodu Franetu Ferdinandu, kateri bode potem s vso odločnostjo mačjarski upor za vselej zatrl. (?)

Dopisi.

Remšnik. Sprejmi ljubi „Štajerc“ tudi od nas kratko poročilo. Pred kratkim obhajali so tvoji nasprotniki, klerikalček, v tukajšni Baselnovi gostilni svojo veselico. Navzoči so bili tudi znani Robič, Glaser in Korošec. Ti so prodajali svojo vedo na tej veselici učeč kmata kako bi si naj zboljšal svoje stanje. Prvaško govorjenje na tej veselici pa je razburilo kmete in eden iz med njih dal je tej svoji razburjenosti duška. V sveti jezi začel je škripati z zobmi in je povdarjal „kako voselo je v Remšniku b'lo, ko še v Remšnik dohtarjev ni b'lo!..“ — Pač prav je govoril ta kmet. Ta veselica, „slovenska veselica“ so jo imenovali, se je prav klaverno obnesla! Malo je manjkalo, da ni prišlo do pretepa. Ja, za Boga milega, zakaj pa nas kmetov ne puste pri miru? Zakaj hodijo med nas, zakaj vedno in vedno povdarjajo, da si mora kmet zboljšati svoje stanje, med tem ko pa nam nigrar nočejo pomagati. No, kolko pa še je pomagal kaki dohtar ali pa pop kmetu? Ali je toraj čudo, da se nas polasti mržnja napram temu „cvetju“ slovenskega ljudstva? — Faran, pa ne klerikalec.

Dodatek uredništva: Kar ste nam pisali glede Vašega župnika, tega ne priobčimo, zakaj, zares bi se morali čuditi, da je zapustil župnik svoje dosejne mirne pote. Ta gospod je bil svoj čas vzor duhovnika, ki se ni brigal za politiko. Bil je priljubljen radi tega pri Nemcih in Slovencih. Da hodi rad na lov, naj mu bode, čeprav je tudi naše mnenje, da bi bilo boljše, ako bi gospod rajduše, nego — zajce pasel. Mirnih in poštenih duhovnikov ne napadamo, ker imamo pravcatih hujškačev v spodnještajerskih farovžih dovolj! Če pa je zares zapustil tudi ta gospod mirne pote, ne bodo primanesli v bodoče tudi ne njemu!

Mala Nedelja. Naš župnik je takoj prijažčlovek, ko spravi kmet z žuljevimi rokami letne predelke skupaj. Vse drugo je seveda, ako kdo od njega kaj potrebuje. Če pride kateri faran k župniku v farovž, pa župnik ne zmore prijazne besede, da bi mu ponudil stol, na to si niti ne zmisli. In vendar ravno ta župnik ne storii nigdar za kmeta niti ne enega koraka zastonj. Župnik, pomislite, da dobite vsaki mesec lepo svoto denarja in sicer kmečkega denarja na davkariji. Pomislite tudi, kako slab so naši kmečki dohodki, kako je kmet obremenjen z plačilami in z davkami preobložen. Ali Vas ni sram da Vi kot naobražen človek, kot dobro plačani uradnik se svojimi nosači nadlegujete revne hiše? Ni kmetje smo že itak mogli zbirco plačati, s kakim pravico jo potem smete Vi pobirati? Kdor Vam jeda, ni pameten. Zares, konjsko črevo in farški žepista nikdar polna!

Izkusan faran.

Iz Stojnc. Prosim te dragi nam „Štajerc“, da priobčiš to le veselico, katero smo doživeli pred kratkim času od naših klerikalcev. V Stojncih so dobili žandarji eno ptičko, pa veliko bolj debelo, kakor lisičko, katera skrbno nosi, sosēdove kokoši, kadar pa kokoši več ne dobi, tedaj pa s svinjetino mladiči redi. Sedaj je bila v luknji tri dni, najbrž, ker nam zopet slabo vreme preti. Stric Miha po šumi mesec se iskali, imena še tokrat ne bomo izdali, a vendar pa „Štajerc“ tega ni kriv! Saj oče te ptičke ljubi gospoda, ki nosijo suknjo iz najboljšega blaga, jimi piti ponuja in k sebi jih vabi in laska se njim po svoji navadi. Oj klerikalna ti ptička, ti farška lisička za tokrat le to, pa prislo še bo!

Ruše. Iz našega lepega okraja, v katerem kraljuje klerikalna tema, dragi „Štajerc“, že nisi dolgo dobil niti kakega poročila. Pred par leti imeli so tukaj naši klerikalček zborovanje. Na tem zborovanju so lagali, da se jekar kadilo. Nek mlad mož trdil je med drugim, da so v bližnji Kamnici „nemškutarji“ že požrli vse kmete, samo dva kmeta še baje tam životarita. Jasem si nekoč zmislil na to trditev mlečnezobnega govornika in sklenil sem, da pojdem pri priložnosti v Kamnico in si ogledam ta kraj. Na angeljsko nedeljo ponudila se mi je za to priložnost, in to tem bolj, ker so imeli ta dan v imenovanem kraju oprščenje ali pa nekako žegnanje. Kot veren kristjan se udeležim tudi procesije. Veliko je bilo navzočega ljudstva, posebno kmečkega stanu. V neki krčmi, ker sem se malo okrepljal, povprašam navzoče može je li je resnično, da životarita v kamniški občini samo dva kmeta. Za odgovor našteli so mi veliko število kamniških kmetov. No, si mislin, sedaj pa zopet vidim, kako znajo klerikalci lagati. Eden in med možev mi pove, da so zares nakupili gospodje in mesta in iz drugih krajev v kamniški okolici nekateri posestva, a pritrdiril pa mi je dotični mož tudi, da so ta posestva prav izvrstno plačali, in sicer tako dobro, da si je neki kmet kupil za denar, ki ga je dobil od gospoda za posestvo 3 do 4 krat večje posestvo drugod. Istotako sem tudi zvedel, da imajo ravni klerikalci v Kamnici največ posestva, kar pa tisti

mladi možicelj pri nas doma ni povedal. Možje so mi tudi pripovedovali, da so imeli letos občinske volitve, pri katerih so tamošnji klerikalci tako napenjali svoje žile, da še danes niso poravnali v neki krčmi dolga, ki so ga nakopičili za radi te volitve. Za voljo hujskanja pri tej volitvi morali so celo iti trije klerikalci vsaki po 5 dni „kaše pihat.“ Obstovali so zvezde z nebes, tako, da bi morali povikšati občinske doklade na najmanj 500 do 1000 procentov, ako bi hoteli spolniti vse svoje obljube. Nekateri zabiti volilci so jim tudi verjeli in so volili po klerikalnem geslu. — Že sem se mislil iz Kamnice napotiti proti domu, kar naenkrat pribeti nek mladenič z veselo novico, češ v cerkvi jemalo se je slovo od znanega kamniškega kaplana — na ime Popladnik sliši ta gospod“ — in ostal še sem nekaj časa v Kamnici. Zakaj veselje, vsled vesti, da odide Poplatnik bilo je v Kamnici splošno in veliko. Reklo se je, da bodoje sitnobe v kamniški šoli sedaj nehale in bodejo otroci od sihmal raji zahajali v šolo. Tako toraj, vse se veseli, ker je odišel kaplan, ali ne bi bilo bolj lastno, ako bi se za kaplanom žalostili farmani. Toda takih kaplanov ni več, čeprav so baje nekdaj živeli. Dragi „Štajerc“ prihodnjič obiščem zopet Kamnico in ti naznam kaj več od nje. Pozabil tudi ne budem poročati o naših ruških klerikalčekov.

Kmet iz Ruš.

Gornja Radgona. V našem gornjo-radgonskem kraju vršile so se v zadnjem času za poredoma občinske volitve. Tako je bila v fari sv. Jurija dne 16. p. m. volitev v Kralovcih. Te volitve vdeležil se je tudi seveda župnik Kunci in kapelski gospod v dolgi suknji: Bolkovič. Ni se toraj čuditi, da so bili voljeni v občinski odbor večinoma, da, skoraj izključno, le klerikalci. Dne 18. p. m. vršila pa se je volitva v Ivajncih. Pri tej volitvi igrali so prvo vlogo negovski župnik, potem kaplan Vitmajer in tisti najhni kaplan Lasbacher od sv. Antona. Od začetka mislili so tamošnji kmetje, da negovskega župnika najbrž ne bode, da se ta gospod ne bode vtikal v volitve, posebno radi tega ne, ker ima lepo in mlado litarico, toda motili so se. Istopako mislili so tudi kmetje, da Vidmajerja ne bode na volišču, posebno voljo tega ne, ker je ta „gospod“ do sedaj semeti živel v miru in slogi, toda tudi tokrat so se arali kmetje. Sila je pač vendar mogla biti, da še Vitmajer začel na stare dni laziti po volilščih. Oda najbrž sta moralata dva dušna pastirja laziti na svoje ovce, a kaj pa je potem skakal Lasbacher po volišču? Zakaj je on šepetal volilcem ušesa, kako naj volijo? Lasbacher, ostal bi bil je doma! Ker pa si se pobrigal toliko za te volitve, temo povedati, zakaj je bil izključen od volitve v lastni oče. Zgodilo se je to radi njegove preverite poštosti(!) No ja, saj nam je tudi značegavim smodnikom se je streljalo na tvoji imiciji! Pa bi vendar ti Lasbacherček bil razložil vemu očetu, da je greh, ako porabi človek ptuso za sebe in če bi bilo to še tudi v proslavo — primicijanta! Da se je pobrigal za volitve

in za njihovo agitacijo tudi „modri“ kaplan Stuhec od sv. Jurija, to je samoumevno. Kakor nam je značno moral jo je ta gospodek svoj čas popihati kar čez noč iz Ptuja, ker so mu postala tamkaj vsled političnega rovanja — prevroča tla. Mogoče se je pokazala tudi tega gospoda velika — poštenost Ptujčanom v pravi luči? — Toraj povsod se vršijo občinske volitve le pod uplivom dolgosuknežev, župnikov in kaplanov — oh, ubogo naše ljudstvo, ubogi naši lepi kraji. Kmetje, ali ste zares tako nespametni, da ne vidite zanjk, katere Vam nastavlajo ravno v našem okraju duhovniki, klerikalci in njih bratci, slovenski vrlini — dohtarji! Gorje Vam, ako Vas dobijo v te zanjke. Ali še niste nigdar slišali, kako slabo se godi Krajncem, vsaj večinoma v kmečkih občinah, kjer so na kmečkem krmilu skoraj zgolj — duhovniki? Španija, nekdaj ena iz med najbogatejših kraljevin celega sveta, danes stoka pod težkim jarmon brezmejnega siromaštva in Španijo zavozili so na to obupno stališče le izključno brezvestni, sebični poslanci, večnega, blaženega — Rima! In vendar je Kristus rekel, da „Njegovo kraljestvo ni na tem svetu.“ Kaj iščejo toraj naši duhovniki, nasledniki Kristusovih učencev, v tako obilnem številu na voliščih, čemu je njih toli strastna agitacija? Posvetna vlada jim roji po glavah in to navidezno najbolj v naših lepih krajih murskega polja! Kmet, odpri oči! Gorje ti, ako bi dosegli ti sebičneži svoj cilj, gorje, ako dobe še več občin tako v svoje kremlje, kakor se je to zgodilo dne 16. in 18. p. m. dvema občinama, gornjeradgonskega okraja! Sramota naj obide vsakega kmečkega volilca, kateri pri volitvah zaničuje sam svoj stan in s svojim zabitim, kratkovidnim razumom niti toliko razsoditi ne more, da so nesramne laži, kar šepeče farški hinavec kmečkemu volilcu s sladkimi besedami ob priliki volitev na ušesa.

Več kmetov iz murskega polja.

Ptujska gora. Še le sedaj po volitvah vidimo, kako hudo peče naše klerikalce, da si je priborila „Štajerčeva“ stranka tako lepo število občinskih odbornikov. To dejstvo posebno skeli našega učitelja — Klemenčiča. Ta človek, ki je bil uže v svojih mladih letih — saj nam je to dobro znano — velik prijatelj nežnega spola, ta človek, ki je spraznil marsikateri glažek na račun ptujskih prvakov — in glažeke je ljubil od nekdaj — igra sedaj med nami vlogo nekakega političnega voditelja. Svojih prvaških idej nalizal se je ta človek najbrž pri različnih orgijah, ki so se obhajale svoj čas pod pokroviteljstvom nekaterih gospodov okrog ptujske čitalnice, a njegovo postopanje napravil poštanjakom, ki so drugega političnega prepričanja, pa je gotovo iztok prijateljskega občevanja, katero vlada med tem učiteljem, vrlinom in sodnijsko znamen ovdahom, ptujskim prvaškim dohtarjem, ki sliši na ime — dohtar Brumen. Duška svojemu političnemu prepričanju pa daje ta gospod učitelj z različnimi člankami v skoraj vseh klerikalnih cunjah Štajerskega. Kaj porečejo k temu višje šolske oblasti? Povrh pa še je ta gospod učitelj prav ivzrsten „štacunar“, saj ima priložnosti

dovolj, da se kot „gšeftsfürer“ trgovine svoje žene, katera zadnja vedno boleha, izurja dan za dnevom v trgovskem knjigovodstvu. In kaj porečejo zopet k temu višje šolske oblasti? Učitelj in političen agitator, učitelj in poročevalec različnih listov, učitelj in „buhhalter“ svoje lastne trgovine — da, več pa ni treba, zakaj deca izročena t a k e m u učitelju v poduk se m o r a zares mnogo naučiti! — Zato pa smo srečni mi kmetje na Ptujski gori, da nam odpirajo naše tolkokrat preložene občinske volitve venomer oči, da spoznavamo, kako se nekaterniki naravnost norčujejo iz nas, a vendar nas hočejo voditi prav pošteno za nos. Pri priliki si ogledamo par drugih političnih — „boriteljev“ klerikalne stranke, gotovo pa pridejo s časom vsi na vrsto!

Napredni volilci.

Iz Št. Ilja v Slov. gor. Ljubi „Štajerc“! Mnogo se je že čitalo v klerikalnih cunjah o Št. Ilju v Slov. gor., čitali so se nesramni in lažnjivi, smrdeči napadi napram našim velespoštovanim naprednim možem. Tej laži hočemo danes odgovoriti s pristno resnico, katero lahko dokažemo, če je treba tudi s pričami. Da se v toliki obilici trosijo po klerikalnem časopisu laži o naših naprednjakih, temu krive so naše tukajšne razmere. Pri nas imamo celo društvo prvaško klerikalnih podrepnikov, katero ne miruje ne noč in ne dan se svojim delovanjem proti miroljubnim našim naprednjakom. Po svoji navadi in po svojem bistvu ti gospodje seveda zaničujejo luč in delujejo liki krtu, kateri se boji belega dne. Naj nam bode toraj dovoljeno, da si ogledamo imenovano društvo bolj natanko in da malo skrtačimo zelo prašne suknje teh „vrlih“ društvenikov. Kakor skoraj povsodi, igra tudi pri nas vlogo „hauptnarodnjaka“ mlad — kaplanček. Ta kaplanček je najbrž dober dušni pastir, zakaj on kaj rad obiskuje svoje farane. Da se pa pri teh obiskih izključno le zategne v hiše klerikalnih faranov, da poseti iz med njih najraje le tiste, ki imajo mlade in lepe hčerke, to je sicer uganka, toda ta uganka je jasna že našemu vsakemu šolarčku in so vsi že popolnoma uverjeni o tem, da kaplan v imenovanih hišah išče le — družbenic! Kaplanova zvesta adjutanta sta naša klerikalna učitelja, sevè kaj izvrstna pedagoga in vzgojitelja mladine, ki že vsak dan pričakujeta, da bosta dobila poziv na kako rusko vseučilišče, ako se že ne pozoveta na — ljubljansko. „Ta prvi učitelj“ ima tudi to dobro lastnost, da je vzgleden patrijot. Po določbi občinskega šolskega sveta bi bili morali obhajati učenci obeh šol dne 18. avgusta t. l. cesarsko slavnost skupaj. Pa glej! Naš kaplan in posebno ta učitelj, oba Avstrijca, odpeljala sta šolarje iz Cirberga in Celnice od drugih šolarjev proč in tako motila določeno skupno cesarsko slavnost. Vrh tega še nam je omeniti, da so znašali denarni prispevki za to slavnost od strani naprednjakov 9 desetink, med tem ko so darovali za njo naši prvaški in klerikalni patrijoti samo 1 desetinko. Prav gotovo je, da sta ta velikanski „uspeh“ od strani klerikalcev najbrž dosegla se svojim uplivom kaplanček in ta učitelj. Kar

se drugega našega vrlo klerikalnega učitelja tiče, nznanični nam je, da vcepljava on svojo znanost mladini najraje s palico in s pestnicami, čudeč se kaj močno, da se to vceplavanje nikakor ne dopade starišem učencev, kateri mu že davno želijo v duhu „srečen pot.“ Takega podučevanja navadil se je ta gospodek najbrž v Sv. Bolfanku pri Središču, kjer je poprej na enak način baje jako uspešno deco podučeval. Nadalje ima ta gospod še tudi to napako, da je še le kratek čas tukaj, in še toraj ni vajen pojednam in popitnicam, katere prirejajo pri vsaki priliki klerikalci. Ni se toraj čuditi, da mu v časih pri kaki klerikalni veselici prav pošteno spodleti. Tako se ga je na primer pri našem prvaškem hotelirju (z nemškim imenom) navlekel ta učitelj tako regimentno (pilo se je z a s t o n j, ker so „žegnavali“ križ), da je padel po stopnicah in ga je moralо nekaj njegovih usmiljenih pitnih bratcov celo n e s t i domov. Šolarji tega ljubega učitelja so videli ta sijajen sprevod in zdelo se jim je vse tako milo, da so si zapisali ta krasen prizor v svoja občutljiva, nedolžna srca, kot lep vzgled v trajen spomin! Nič hudega sluteč so se ti šolarčki drugi dan v šoli med seboj pogovarjali o tem sprevodu, pa čujte in berite, ta učitelj, ta ljuba nedolžna duša, ki je bil glavna oseba tega sprevoda, hotel jih je za to pogovarjanje celo kaznovati. Sicer pa se bojimo, da bo od sihmal ta učitelj sam doma kaznovan, če pride tako slovesno spremļjan v bodoče na dom. Gospod se je namreč oženil in „Marica“ je, kakor smo slišali baje zelo stroga, posebno proti tistim, ki ljubijo preveč vino, čeprav ta ljubezljiva „Marica“ sama nikakor rada ne pije — vode! — — Ogledati še si moramo tudi nekoliko „hotelirja“ naše klerikalne stranke, kateri se vedno drži črnih sukenj. Kakor razglašajo o njem njegovi somišljeniki „gre mu kšeft“ prav izvrstno, drugi pa, ki poznajo razmere tudi dobro, trdijo, da pride na — boben in da bo ta takozvana „narodna“ gostilnica v kratkem taho in mirno zaspala! Sosed tega „hotelirja“, tudi „narodni“ gostilničar, zasluzil si je vse, kar ima, od Nemcev in hlinil se jim je svoj čas tudi kot prijatelj! Sedaj pa tu in tam kaj rad zahruli kak hripav „Grom in peklo“, to pa seveda le tedaj, ko korači v družbi svojih somišljenikov in sicer po noči mimo naše napredne gostilne domov. Sam in po dnevi si kaj tacega ne upa. — „Šaljivi Jaka“ ali „Pavliha“ našega klerikalnega društva pa je naš poštni „direhtar.“ Nemcev in naprednjakov ta človek ne more videti. Če katerega in med njih kje sreča, postane mu tako slabo, da mora takoj pobegti domov, da si tam popravi želodec s frakelcom — žganega. Včasih mu je tako slabo, da ljudje ž njim niti občevati ne morejo in ta slabost prihaja bržkone od same — medicine. Prigodilo se je že, da so stranke rekle: „Prišli budem rajti jutri ko vam ne bode tako slabo.“ Čeprav oženjen, vidi ta gospod prav rad deklice in če bi bile te celo nemških ali naprednih starišev. Protiv ženskam je včasih tako siten, da so ga morali nekoč postaviti in gostilne na sveži zrak. Celot v cerkvi ta pristen kle-

na-
mla-
kaj
sta-
uhu
e ta
or je
pod-
, da
poje-
pri-
pri-
Tako
u (z
ntno
da
ego-
nov.
pre-
za-
lžna
lega
eboj
ta
seba
celo
l ta
esno
nreč
zelo
vino,
a ne
tudi
ateri
ijem
stno,
da
lna"
osed
lužil
n je
kaj
se
jeni-
tilne
—
nega
na-
ga iz
mora
ec z
, da
bost
o se
utri,
vidi
celo
m je
iti iz
kle-

kalec nima mira, posebno pevke mu ugajajo. Pred kratkim bilo je v cerkvi na nekem lističu brati nekaj o spodobnem obnašanju. Ko je ta listič poštni "direhtar" prebral, zapustil je razkačen in od jeze med, kakor kuhan rak, cerkev, roteč se s vsemi restimi prisegami, da ne gre več noter in da zapusti z "vekomaj" klerikalce. Teh priseg pa "direhtar" ni držal, zakaj spriajznil ga je z kaplančekom zopet nek klerikalni nosilec kolarja, tako, da sedaj zopet živita v prav debelem prijateljstvu. Tudi v napredno postilno, katero nazivlje kaplanček po svojem mnenju prav duhovito z imenom "kobača", bi ta gospod kaj rad zahajal. Toda to mu je strogo prepovedano od gospoda — kaplana. Sicer pa se ta "kobača" mora našim prvakom jako dopasti, zakaj vedno govore, da bi jo radi kupili. Pa joj, joj, kako bi jo kupili, ko pa ni — cvenka! Znabiti pa dobè denar od narodnih veselic, katere so bile naznanjene z velikim križom po klerikalnih lističih uže za mesece: julij, avgust in september, o katerih pa ni bilo ne sluha ne maha. Zaspale so tako trdno spanje, kakor ga bode, le nam je usoda mila, zaspalo prej ali slej tudi vso naše klerikalne društvo. Dal Bog, da bi se to že skoraj zgodilo — to je konečna iskrena želja —

naprednjakov iz St. Ilja v Slov. gor.

Velika Nedelja. (Popravek.) 1. Ni res, da zagriznjenost naših črnih farjev presega že vse meje, res pa je, da midva nikogar ne sovraživa. 2. Ni res, da misliva, da sva največja modrijana, res je pa, da se zavedava svojih slabosti in pomanjkljivosti. 3. Ni res, da jaz niti ne znam pozdravlji, še manj pa odzdravljati, res pa je, da poštene ljudi rad pozdravljam, ničvrednežev se pa rad ogibljem, odzdravljam pa na vsak pozdrav. 4. Ni res, da so mi napredniki trn v peti, res pa je, da se veliko trudim za pravi napredok ljudstva. 5. Ni res, da je tista Pepca sodnijo prevarila in prisegla, da ni noseča, res pa je, da pred sodnijo sploh ni prisegla ter da je bila obloženka radi povsem drugega obrekovanja v Ormožu in potem po prizivu tudi v Mariboru obsojena v 8-dnevni zapor in plačilo stroškov. 6. Ni res, da sedaj po mestu šprancira in sinka na roki vodi, res pa je, da v mestu sploh nikdar bila ni. 7. Ni res, da jaz je zahajam v drugo vas, res pa je, da nikdar nikam nisem zahajal in tudi časa nimam, razun kamor ne kliče stanovska dolžnost. Velikanedelja, dne 24. septembra 1905. Franc Ozvatič, kaplan.

O p o m b a u r e d n i š t v a: Hrvaška torba polna klobas in pa nedolžnost Pepce, oh, kako minjivo je obojno! Kaj ne gospod kaplan? Če pa bi bil Ozvatič zares tako nedolžen, potem bi gotovo bila poslala Pepca za sebe — s a m a „popravek“ ne pa, da „popravlja“ tako temeljito za njoo „vrli“ gospod kaplan. Kar se pa tiče župnika, ga vprašamo ali ga si sram, da tudi za njega mora „popravljati“ kaplan? Volikonedeljski kmetje pa itak vejo, da so bile naše pridite vseskozi resnične. Sicer pa zvejo bralci našega lista v kratkem, kak je tisti „pravi napredok“ ljudstva, za katerega se trudi — kaplan Ozvatič. Toraj Ozvatič na svodenje!

7

Iz Bizeljskega. (Popravek.) Uredništvu lista "Štajerc" v Ptiju. 1. Ni res, da bi bil podpisani na dan volitve 22. in 23. avgusta tega leta tudi zraven, čeravno nisem imel volilne pravice, res je pa, da sem kot župnik imel pravico voliti za cerkev v 3. razredu, a sem se odpeljal v Savinjsko dolino in bil cel dan 22. avgusta v Žalcu in Celju, kakor je tudi res, da sem se dne 23. avgusta šele opoldne z gospodom okrajinom glavarjem, ki me je obiskal po končani volitvi, podal z doma k obč. predstojniku. 2. Ni res, da sem prepisaval volilne liste, poštenim možem glase odvzel in se na vse načine trudil, da bi prišli le farški podrepniki v občinski odbor, res je pa, da sem se udeležil edino le popoldanske volitve dne 23. avgusta v 1. razredu, pri kateri pa ni bilo niti enega nasprotnika, in je bila torej vsaka agitacija nepotrebna. Bizeljsko, den 22. septembra 1905. Janez Pavlič, župnik.

Videm ("Slovenec" z dne 28. sept. v odgovor). "Slovenec", glasilo ljubljanskega škofa in njegovih lakajev blati posredno (indirektno) liberalce. Naj imenuje imena tistih, kateri so revolverje in žlice po farovžih kradli! Naj se izrazi koliko še ima loterjsko podjetje ustanovljeno od gosp. Žičkarja tirjati in od koga. "Slovenec" z imeni na dan, drugače pa si podli lažnjivec! Nasprotno pač mi lahko rečemo: Klerikalni župan Ban, povrni občini Videm z nesek 645 krov 56 vinarjev! Prihodnjič več!

Stajerčeva stranka.

Spodnještajerske novice.

Središče in nemški jezik. Občinski odbor trga Središča je sklenil, da v bodočem ne bode sprejemali nemških dopisov. Ta sklep, izvirajoč najbrž iz "veleumne" glave tamošnjega župana, "slavnega" državnozborskega kandidata Šinko-ta in njegovih modrih svetovalcev, je, če si ga ogledamo v pravi luči brezmejna hujskarija, napeljana proti zastopnikom nemškega naroda, hujskarija, ki se vsakomur, kateri pozna razmere v Središču, zares gabi! Toraj Središče ne sprejema več nemških dopisov? Komu se hoče Središče s tem napečti, Ormožu, Ptiju, Mariboru ali drugim mestam, ali samemu sebe? Ako zares obvelja, da Središče ne sprejema več nemških dopisov, potem svetujemo temu "vzglednemu" trgu najprvič, da ne sme sprejemati tudi več nemških — grošev! Kaj bodeš potem začel slavni mlinar Zadravec, ako več ne bode nemških grošev, kaj počneš ti imenitni trgovci deželnih pridelkov Robič, kaj ti vinski trgovci Kočevar itd. itd? Gospodje, ako ne sprejema več Središče nemških dopisov, čemu le neki sprejemate? Vi potem nemške dopise s katerimi si naročujejo izključno Nemci Vaše blago? Gospodje, kako to, da občuje veliki del prebivalcev Središča med seboj v toli zatiranem nemškem jeziku, da je zmožna polovica prebivalcev nemščine? Zakaj ponujajo potem vsi zgoraj imenovani gospodje, vsi trgovci iz Središča svoje od kmeta nakupljene deželne pridelke izključno v nemškem jeziku, izključno nem-

škim odjemalcem vabeč jih k nakupu? Prav laskavo znajo tudi središki mešetarji kramljati v nemškem jeziku, ko pridejo v Središče živinski kupci iz nemških krajev! Gospodje, ki sedite v občinskem zastopu središkem, kje je pravičnost, kje doslednost? — Toda, oglejmo si gori omenjen sklep teh gospodov glede nemških dopisov, kateri je prava podla hujskarija, tudi še od druge strani in videli bodoemo, da je ta sklep za kmete središke okolice celo nevaren. Svoj čas so se pritožili kmetje iz Huma pri Ormožu, češ tamošnja občina postaja vedno bolj siromaška, ker so prvaški hujškači povzročili, da ne pride v njo več nobeden nemški kupec. Kmetje v središki okolici, kaj, ali mislite, da bodejo po takih in enakih sklepih središkega občinskega zastopa nemški kupci, kojih govorica in narodnost se na tako podel način razčlanuje, v bodočem času raji zahajali v Središče in okolico? Središče si toraj hoče odtužiti svoje najboljše kupce s svojim izzivanjem, hoče se izolirati. Račun tega počenjanja plačalo pa ne bode Središče samo, temveč plačal ga bode ubogi kmet, seveda zopet na slovensko narodni podlagi. Nemško kupce toraj središki gospodje zatiravajo, da bi potem ložje sami kupovali deželne pridelke kmetov tamošnje okolice, seveda po ceni, katero bi radi v naprej določevali — sami! Ti gospodje računajo namreč tako le! Le hujškamo proti Nemcem, potem ne bode več nemških kupcev v naše kraje in kmetič nam mora prodati svoje blago po tisti ceni, katero mu narekujemo mi. Razven „profita“, ki nam doneše to počenjanje, zasloveli bodoemo po svetu še kot vzorni, navdušeni prvoboritelji majke Slave. „Profita“ pa bomo imeli dovolj, saj lahko te pridelke prodajamo mi — Nemcem, ne pa, da bi jih prodajal zabit kmet nemškim kupcam, on jih mora prodajati nam! — Kaj ne, dragi kmet, ti nas razumeš? Razumeš pa tudi, kako vrlo pošteno je to postopanje srediških prvaških vrlinov! Vsak svetnik ima prste proti sebi obrnjene, da pa jih ne molijo od sebe prvaški središki — svetniki, je jasno, kakor solnce! Bog daj, da bi sprevideli to tudi kmetje v Središču in okolici!

Ptujski okrajni zastop se napada od dohtarske celjske „Domovine“ na prav podel način. Dotični dopisun trdi, da se je prestavila pisarna (kanclija) okrajnega zastopa v sedajno hišo za to, da bi vsled tega nekateri izmed ptujskih odbornikov zastopa imeli v svojih trgovinah več posla in toraj več dobička. Večje neumnosti si človek pač zares ne zamore izmisli. V resnici se je preselil okrajni zastop na sedajno mesto radi tega, da prihrani vsak mesec lepo sveto denarja, zakaj za najemnino se plačuje v sedajnem poslopju veliko manj, kakor se je plačevalo v poslopju, v katerem je bila pisarna zastopa v dobi, ko so mu zapovedali gospodje okrog ptujske čitalnice. V očigled dejstva, da je storil sedajni zastop v tej kratki dobi svojega poslovanja za kmata veliko več nego je storil prejšni v 19 letih svojega poslovanja, zgubili so „Domovina“ in njeni dopisunčeksi vso pamet in radi tega že ne vejo, kaj bi počeli in kaj bi zastopu predbacivali. Mi imamo

dovolj prilike občevati z ljudstvom našega okraja in ljudstvo izključno le hvali sedajni okrajni zastop. Zato pa opominjam vodstvo našega okrajnega zastopa, naj, kakor do sedaj, deluje tudi še v bodočem in naj si misli glede napadov v „Domovini“ itd., da marsikatero neumno pasjo ščene laja proti lunii, ne da bi moglo do nje. Da bi vendar gospodje prvak bili vsaj toliko pametni in ne bi kazali svoje jez glede naprednega našega okrajnega zastopa, temveč bi raji trkali po svojih prsah, glasno kričeč: „Nostra culpa, nostra maxima culpa!“ (Naša krivda, naša največja krivda).

Meščanske šole za dečke nam je silno treba smo povdarjali v nekem članku naše zadnje številke. Ta članek je zmešal celjski klepetulji „Domovini“ in zadnjo trohico možgani. Rudi tega nas napada in piše: „Štajerc“ . . . se je sedaj začel navduševati za meščansko šolo v Ptuju — seveda nemško. Hinavstvo najpodlejše vrste! — Seveda, mi smo hinavci po mnenju „Domovine“, ker zahtevamo odločno meščansko šolo z nemškim podukom. O ti trepalena neumna celjska žaba! Kako meščansko šolo pa bi potem zahtevali? Morda li tako, kakor jo ti želite, da bi se v njej podučevali dečki samo v slovenskem jeziku? Čemu pa so potem ljudske šole? Kaj pomaga dečku meščanska šola s slovenskim podukom? Ničesar in zopet ničesar! Celjska žaba, veš kaj, tvoji dohtarski prvaški zahrabtniki si naj ustanovijo svoje paglavce meščansko šolo magari v — Polulah in naj jih tam puste podučevati v blaženi ruščini, in pa prosimo napredne deželne poslanke, in sicer prid slovenskega ljudstva, naj se odločno potezujejo za meščanske šole z nemškim učnim jezikom, ker le od teh bode imela mladina pravi korist. Takih šol pa, v katerih bi se učila mladina samo politične hujškarije, se izobraževala samo od prvaških učiteljev in sicer enostranko in le v slovenskem jeziku, takih ne moremo in ne smemo želeti ljudstvu, ker bi mu potem tako rekoč svetovali, naj si izreja na lastnih prsah, z lastnimi stroški nebroj političnih strpenih gadov, ali pa nemarnih malopridneže!

Krajni šolski svet v Vojsniku je prostovoljno poslal vse pisma svojega poslovanja na okrajni šolski svet, ter tako nehal poslovati. Vzroki za to, da se je to zgodilo, bili so zares resnega značaja. Hujškarija tamošnjih črnosuknežev in strosten njihov navaj na vojniško nemško šolo, postala sta namreč že brez mejna in neznotosna. O vojniških razmerah in imenovani šoli priobčimo v naši prihodnji številki daljši članek.

Velika zmaga naprednjakov v slov. Bistrici. Po dolgotrajnem boju prišel je vendar konečno enkrat okrajni šolski svet slovenjebistroški v naprednjaško roke. Prepričani smo, da bode novi okrajni šolski svet smatral kot svojo najprvo in najvažnejšo nalogu, da bodo slovenska Bistrica tudi nemško šolo, s katero se bode nudila tudi kmečki mladini priložnost, da se bode naučila jej toliko potrebne nemščine. Živeli vrali volilci!

Ustrelil ga je. Iz Makol se nam piše: Viničar erat iz Savinskega pri Makolah in kočar ter amar Lukež Kerneša, ravnotam doma, bila sta radi neke Marije Jazbec že del časa v sovraštvu. Ne 7. t. m. šel je Kerneša v stanovanje Nerata, bi ga, kakor se je proti svoji sosedi Mariji Godec razil, nabil. Ker Nerata ni bilo doma, šel je Kerneša k imenovani Mariji Godec, da bi tam počakal Nerata. Nerat je prišel zares ob 6. uri zvečer domov, pa je izvedel, da ga hoče Kerneša natepsti. Radi tega se je takoj oborožil z dvocevno puško in vrvjo (štikom). Tako oborožen šel je k nekemu iničarju, katerega je prosil naj pojde ž njim, da ima nekaj z Kernešom poravnati. Nerat in iničar sta šla nato v stanovanje gori omenjene Marije Izbec. Kmalu za njima prišla sta tje tudi Kerneša posestnik Franc Rožičko. Kerneša bil je oboren s sekiro in je takoj, ko sta prišla do hrama, sekal vrata in prodrl v vežo ali lojpo. Zgrabil je Nerata, ki je bil v lojpi za vrat in ga je potisnil v st. Nerat se mu je izmaknil in je odbežal na dilje. Je bil na diljah, navrnil je puško in vstrelil je na vojega prvega preganjalca. Ta pa je bil Rožičko. Rel je zadel Rožička v tilnik. Ker so morala svinina zrna prodreti suknjo, telovnik in srajco poprej, so zadebla Rožička, bode ostal ta najbrž pri življenju. Takoj po prvem strelu začel je plaziti po stvi (lojtri) na dilje še tudi Kerneša, na kar je Nerat ustrelil v drugič. Kerneša je bil zadet ravno prsi. Zapustil je še sicer s to rano hram in šel v domu, toda na potu se je zgrudil in je izdahnil. Nerat je na to odbežal, toda makolska žandarmerija mu je bila za petami, prijela ga je na Praskem in ga izročila roki pravice. Nerat in Kerneša, ravno tako Rožičko so klerikalci z dušo in temom! „Gospodar“, — kaj porečeš k temu?

Še nekaj o „sokolovem“ izletu v Ormož. Navadenje na sokolovi „veselici“ v Ormožu moralno je zares prav regimentno, zakaj dajalo si je duška celo prihodnji dan in sicer na tako čuden način. Belen dnevu videl si stopati po glavni ulici Ormoža pet „možakov“, navdušenih do skrajnosti! So to jurista Kukovec in Pernet, „inženir“ Šrak in pa neka dva „gospoda šribarja!“ Glasno popevali znano pesen „Naprej . . .“ Zavili so v slavnoznameno gostilno Gomzija. V tej gostilni je bil neki slovenski hlapac. Bil pa je tudi siromak pod malo preveč v glažek in ga je imel toliko pod bukom, da se je zaletaval iz enega kota v druga. Ko zagleda hlapac gori imenovane junake, povabil jih je v svoji pijanščini z nemškim pozdravom toč jih: „Heil!“! Ta beseda je tako razburila imenovane gospodiče, da so postali kar naenkrat grozno rajzni, saj jih je bilo pet proti enemu! Natepli so enega hlapca! O, velikansko junaštvo! Ko je bil občinski tajnik in povpraševal, kdo da je bil tako hlapca, da mu teče kar curkoma krije, je jurist Kukovec, da je on kriv. Kukovec je na to aretiran in izročili so ga okrajni sodniji. Je zunaj na prostem — navadni človek bi se

veda moral takoj v lukanjo — čakal svoje usode. Med tem čakanjem tolažil ga je prijatelj njegov, doktor zdravilstva Kristan. Nato pa je Kukovca zopet prijatelj njegov, dr. Mohorič (kazenski sodnik in vodja okrajne sodnije v Ormožu) izpustil na prosto. Zares vesela kajha! — Toda ni še dovolj! Doktor Mohorič pustil je še povrh poškodovanega hlapca preiskati glede ran, prizadetih mu od Kukovca, še le tri tedne, reči in beri: tri tedne po pretepu! Zares dober prijatelj!! Ali ne tako? Čemu pa je potem Mohorič tako dolgo čakal? Pri lahki telesni poškodbi ni po preteklu treh tednov navadno — in to je znano najbrž tudi Mohoriču — niti ne sledu več o poškodbi. Nadalje! — Zakaj je preiskaval hlapca ravno dr. Kristan, prireditelj sokolove slavnosti v Ormožu, prijatelj itd. obdolženca? To so uganke, katere pa nam razjasni najbrž prej ko slej gospod dr. Kristan sam, ki je bil prišel svoj čas tudi z Kukovcem v tako toplo dotiko. Kaj ne, krasno prijateljsko razmerje vlada v Ormožu?

Poročilo ptujskega sejma. Na ptujski živinski sejem dne 4. t. m. se je prignalo 150 konjev, 1190 glav goveje živine in 840 svinj. Cene bile so srednje. Prodaja dobra. Prihodji živinski sejem se bode vršil v sredo dne 18. t. m.

Klerikalec — cerkveni ropar. V znano romarsko cerkev Device Marije v Petrovčah pri Celju se je v zadnjih letih opetovano vломilo. Skrinjica za darila v tej cerkvi bila je večkrat oropana. V preteklem letu odnesel je ropar več dragocenih darilc, podarjenih Materi Božji. Dne 25. p. m. vломilo se je zopet v cerkev. Tokratno iskanje po zločincu pa ni bilo brez uspeha. Dne 27. p. m. posrečilo se je celjskima žandarjem Enjavcu in Riemalu, da sta ptiča vlovila. Ropar je 28. letni Franc Koren, sin občinskega predstojnika in cerkvenega odbornika v Petrovčah. Ropar Koren imel je vedno dovolj denarja, čeprav ga ni dobavljal od svojih starišev. Radi tega ga je jela že del časa žandarmerija sumničiti kot nevarnega človeka. Koren je povabil večkrat fante na popivanje in je za nje plačeval. Ropar bil je naročen na „Slovenskega Gospodarja“, na celjsko klerikalno cunjo „Domovino“ in na „Slovenskega Štajerca.“ Pri vsaki prvaški slavnosti bil je navzoč in priljubljen. Tako se je vdeležil tudi veselice, katere so obhajali zadnjič „sokoli“ v Ljubljani. Ko ga je žandarmerija prijela, imel je pri sebi 100 kron gotovine, med drugim za 15 kron samih vinarjev, ne da bi se zamogel izkazati, kje je ta denar dobil. Pri hišni preiskavi najšli so pri tem tudi več dinamitov in sicer šest za raztrelbo popolnoma pripravljenih. Ropar Koren je začetkom seveda trdil, da ni ničesar kriv, konečno pa je vendar obstal, da je 25. p. m. vlonil v imenovano cerkev. Skoraj gotovo je, da je Koren izvršil tudi vse prejšne rope. Roparja so izročili celjski okrožni sodniji. — Ta ropar govori — cele knjige! „Gospodar“, „Domovina“, krajska cunja, kaj ne, ta ropar, cerkveni ropar, vaš naročnik in podrepnik, je bil zopet „Štajerčev“ „šnopsar“? Kaj ne temu vnebovpijočemu zločinu bil je kriv zopet

„Štajerc“? Nesramne cunje, pometajte pred pragi svojih podrepnikov, zakaj smetja je tamkaj dovolj! Radovedni smo, kaj porečejo imenovane cunje k temu poročilu, radovedni smo kaj porečejo vrli sokoli k zločinu svojega navdušenega somišljenika! Gospodje okrog „Domovine“ in „Gospodarja“, kam plovete? Zakaj peša vera?

Znana „copernica“ katera je ravnokar dosedela 18 mesecev težke ječe, ker je „vračila“ ljudi in živali po svojem in z enim in istimi zdravili, seveda vse za mastno plačilo, zopet životari v našem okraju. Ljudstvo pozor! Ako bi se ta ptička v kajhi ne bila poboljšala in bi svoj „coperski“ in vračilni „kšeft“ zopet pričela, prosimo naj se nam to takoj naznani. Kmet zbudi se vendorle enkrat! Ne varuj takim baburam! Ako zbeteži človek, naj se zateče k pravemu zdravniku, ako zboli živinče, povprašati je živinovdravnika. Kdor pa takim baburam veruje in jim nosi denar, ta je gotovo — da rabimo ljudski pregovor — tako neumen, „kakor krava, ki je šla iskat na oreh vodè“.

Razne stvari.

Deželna zbornica se skliče na sredo, dne 18. oktobra.

Cerkvene pristojbine. Naslov prodajalca te knjige se izve v našem upravnosti. Za pismeni odgovor priložiti je treba znamko (marko) ali pa dopisnico za odgovor.

Farske bedarije. V neki šoli je kaplanček pričoval otrokom, da je neka cesarica brala zvečer v postelji. Pri tem se ji je sveča zvrnila, da se je užgala postelja in svilene (židane) preproge. Cesarica je bila v smrtni nevarnosti. Napravila pa je z roko križ in plamen je tako ugasnil. — Kako lahko se zgodi, da otroci, ki kaplančku vse verujejo, sami poskusijo doma „čudež“, da zažgejo posteljo ali pa v parmi slamo in potem napravijo — križ.

Zaradi poneverjenja so dne 7. t. m. prijeli v Trbovljah žandarji vodja tamošnjih socijalnih demokratov Ivana Mlakarja ter ga odvedli v zapor. Pri zadnji volitvi v štajerski deželnem zbor je bil Mlakar kandidat socijalnih demokratov, a je pri volitvi propadel. Mlakar je poneveril kot blagajnik socijal-demokratičnega društva „Union“ večo svoto denarja. Kakor se poroča, je grozil trem pregledovalcem računov, da jih bode ustrelili, ako ga javijo sodniji.

Zver v človeški podobi. Na Rusoskem in sicer v Guberniji Mehilev ob bukovinski meji je zmanjkalo v vasi devet otrok v starosti 4 do 7 let. Orožniki in nesrečni stariši so otroke par dni, toda brez uspeha iskali, končno pa zaslišali iz neke skalne votline v gozdu jokanje otroka. Orožniki so šli v jamo ter zaledali starega kmeta Serkega, kako je z velikim nožem paral malemu dečku trebuh, dočim so trije otroci zvezani ležali na tleh. Starec je hladnokrvno prizual, da je umoril na ta način šest otrok in je izjavil, da je to storil, ker je imel v spanju prikazen, ki mu je rekla, da bo našel vsak zaklad v

zemlji, ako le zemljo napoji s krvjo petdesetih dolžnih otrok.

Sneg. V raznih krajih blizu Dunaja je zapad v začetku tedna sneg. V dunajskem Novem mestu (Wiener-Neustadt) padel je topomer dne 7. t. m. stopinje pod ničlo in zapadel je nad peden visok sneg.

Generala Steslja, slavnega junaka iz Port-Arthurja je zadela kap, ter mu je leva polovica života popolnoma ohromela. Njegov položaj je nevaren.

Cela vas zgorela. V noči od 29. do 30. p. m. zgorela je popolnoma vas Rateče, ležeča na prog Ljubljana-Trebiž. Požar je upepel 51 hiš in skoraj ravno toliko drugih poslopij s vsemi pridelkami vred. Škoda znaša nad 400 tisoč kron. Pomoč je silna potrebna, ker so pogorelci že bili pred požarom veliki siromaki.

Pisma uredništva.

Celje. F. K. Dopisa, tičočega se Vašega opata, ni namogoče priobčiti, ker mislimo, da se bode gospod opat poboljšal in priznal, da se moli in služi tudi v evangeljski cerkvi — Bogu. Prosimo pošljite nam kaj drugačia! — Br. Brežič. Ker je slavnost že minula in je prišel Vaš dopis pozno, ne moremo ga priobčiti. Kakor Vam je znano je žumrl. Seveda tudi o njem tega nočemo več pisati. Pozdrav! — **St. Ilj v Slov. gor.** Seveda nima vodja Vaše pošte nekake pravice, da bi branil ljudem obisk Vaše napredne go stilne. Ako še ta poštar v bodoče komu to gostilno zadržuje, prosimo dotičnega, naj nam to takoj naznani. Poštar se bode potem podučil od merodajne strani, da kaj tacega nismo nihče, tudi on ne počenjati. Hvala za poslano! Srčni pozdrav. — **Mislinja.** (Slovengräcan.) Ni za rabo! Preveč osebno in razžaljivo! — **Sv. Anton v Slov. gor.** Prihodnjič gotovo, za tokrat je prišlo prepozno! — **Zinsath.** Negoste, da se še Vasi klerikalci poboljšajo, zato njim tokrat pozanesemo. Prosimo, poročajte nam pri priložnosti o njihovem zadržanju. Ako ne bode poboljšanja, pa — jih bomo! — **Laporje.** Gotovo prihodnjič! — **Naše dopisnike** prosimo zopet potrpljenja, ker nam ni mogoče, vsem željam ustreči ne enkrat. Vse pride na vrsto. Zahvalevaje Vas za Vaš trud. Vam kličemo: Le tako brez strahu naprej, vremena kmečka bo se zjasnila!

Naprednjaki, podpirajte samo obrti in gostilne somišljenikov, naprednjakov. Oglejajte se takozvanih „narodnih“ trgovin klerikalcev in prvakov!

Loterijske številke.

Trst, dne 30. septembra: 39, 45, 62, 89, 75.
Gradec, dne 7. oktobra: 20, 34, 72, 43, 58.

Pridno, zanesljivo prodajalko, ki zna dobro računiti, sprejme takoj za prodajalnicu žganja 441

JOHANN STRASCHILL v Ptiju.

Sprejme se le taka prodajalka, ki ima dobra spričevala.

nam pris
in k
teles
obil
obču
uspe

za
za
za

Ve
Nik

50

Ema
koč
kaz
kate
derr
3 ja
za
kam
z ja
bro
žep
moš
prav
3 g
zlati
kras
je 3
kate
mla
ristr
pism
in s
kate
vsak
z u
dena
Razj
če s
duna

NB.

Živinski sejmi v Mariboru.

V Mariboru se vršita na v nalašč za to odločenem prostoru (Melling) vsaki mesec po dva živinska sejma.

Prvi vsako drugo sredo in drugi vsako četrto sredo

v mesecu. Prodajalci in kupci se vabijo k obisku teh sejmov.

401

Najizvrstnejše in najboljše tamburice (glasbeno orodje) izdeluje in razpošilja

Prva sisečka tovarna tamburic

383

J. Stjepušin

Sisek (Hrvaško).

Ta tovarna je bila odlikovana na Pariški razstavi leta 1900 in na Milenijski razstavi leta 1896. Razven vsega glasbenega orodja so tudi vsakovrstne sekirice (note) za različne instrumente v zalogi. Priporočajo se izvrstne gosli, citre, kitare, mandoline, harmonike in okarine.

V isti tovarni izhaja tudi strokovni list „Tamburica“

po edenkrat na mesec ter stane za celo leto 8 kron s glasbeno prilogom vred.

Za vsaki instrument se jamči.

Veliki cenik (Preiskranton) s slikami se pošlje na zahtevanje zastonji

Naznanilo.

Tedenski sejni vršijo se v Konjicah vsak četrtek. Je pa ta dan svetek ali letni sejem, vrši se tedenski sejem dan prej, t. j. v sredo ali torek. — Ob teh tedenskih sejmih ne pobira se mestnina (Standrechtsgebühren) in prodaja se lahko sledeče :

Kmetijski pridelki vsake vrste kakor: jajca, mleko, maslo, zabel, sladka in kisela smetana, perutnina, domači zajci, raki, ribe, cvetlice, drva za kurjavo, trešče za podkuriti itd. Prostor odkaže se od občine. Tedenski sejem je za kupce določen od 6 do 9 ure predpoldan in ne smejo se imenovane reči med določenimi urami prekupcem prodati.

Občinski urad trga Konjice, dne 1. avgusta 1905.

Župan:

Dr. Kadiunigg.

344

Sematoše

mesna beljakovina

Najodličnejše, tek zbujoče in živce oživljajoče kniplo sredstvo.

Dobiva se v lekarnah in drogerijah.

Sadje iz juga	Zaloga piva iz Šteinfelda. Vsakovrstne mirenalne vode.	Riž, moki sladkor, kava
Barve, lake, firmis i. t. d. Klajno apno.	Vsakovrstna semena, za katere se jamči, da se bodejo izklila, kakor semena za zelenjavjo, za cvetljice, vsakovrstna vrtna semena, semena za polje in travnike priporoča po najnižjih cenah JOS. KASIMIR zaloga specerijskega materialnega blagajn semen v Ptiju zraven „Štajerca.“	Buono in laško olje Deber vinski jesli in esence za izdelovanje jesila. 141
Čaj (tee) rum	Portland-cement, ter karbolinejum, rafija, gumi, vitriol, žveplo	Milo, sveče soda

Red Star Line, Antwerpen

v Ameriko.

Prve vrste parobrodi. — Naravnost brez prekidanja v New York in v Filadelphijo. — Dobra hrana. — Izborna oprava na ladiji. — Nizke vožne cene.

Pojasnila daje :

Red Star Line, 20, Wiedener Gürtel, na Dunaji
ali

Franc Dolenc, konc. agent
v Ljubljani, Kolodvorske ulice štev. 41.

Lovske puške

vseh sistemov, znani najboljši izdelki, najvestnejše prekušene, priporoča

Peter Wernig

ces kr. dvorni puškar v Borovljah na Koroškem (Ferlach, Kärnten).

Ceniki se dopošljejo zastonji in poštnine prosto.

III Prosim, poskusite !!!

tik o
hiša
18 or
travni
nam
— D
Wres
ob Pe

Najboljše
klajno apno
se dobi samo pri
Adolfu —
Sellinschegg
Ptuj
nasproti
mestnega
gledališča
(teatra).

ptujskem mestnem soparno kopališču

dobijo odsil mal kopele s hlaponom po sledečih
znižanih cenah. Vsak navaden dan ob I uru po-
oldan in vsako nedeljo in vsak praznik ob 1/2 ll. urji
predpoldan za 60 vin. (30 krajcarjev). 376

Vodstvo ptujskega mestnega kopališča. (Pettauer
Badeanstalt).

Roedl-nova

tinta

iz kemične tovarne

231

P R A G A VII

Sternberg ulica št. 574

je najboljša.

Povsod za dobiti.

Vsakovrstno prekajeno (zeljano)
meso, najfinješe klobase,
vedno sveže (frisno) blago, priporoča po naj-
žji ceni

J. Luttenberger,

mesar v Ptiju.

Zunanja naročila odpravijo se
vestno in hitro! 345

Lepo posestvo

412
okrajne ceste, v južni legi,
z gospodarskimi poslopiji,
oralov zemlje, vinograd, polja,
vnik, se z vsemi premični-
mi proda. Cena gl. 3800.
Daljša pojasnila da Johann
Zinner, posestnik v Sv. Jurju
Pesnici, pošta Gornja Kungota
(Ober-St. Kunigund.)

Majhno posestvo

se zaradi preselitve lastnika pod
ugodnimi pogoji iz proste roke
proda. Posestvo je v Spodnji
Hajdini pri Ptiji na okrajni cesti
blizu Sv. Roka. Posebno ugodno
bi bilo za kakega penzionista. —

Več pove „Stajerc.“ 410

Razglas.

Iz deželnih sadjarskih šol v Gleisdorfu in Brück-u na/M.
se odda v jeseni 1005 oziroma spomladi 1906 spodaj zaznamovati
jablan in hrušek, okroglo 36800 komadov, oddajale se bodo
le tudeželne kmetske posestnike po znižani ceni pro 70 vin.
komad (t. j. brez zavojnine in poštne).

Na Zgornještajersko se bodo oddajala jabolka le 1, 2, 3,
4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 18, in 20, vrste in hruške le 1, 8,
9, 10, in 13. vrste.

Naročila naj se do konca decembra 1905 na deželni
oðbor dopoljeno, katera pa morajo biti od tamošnjega občinskega
predstojnika potrjena, da je naročnik res kmetski posestnik v
dotični občini. V slučaju da bi se drevesa rabila za jesensko
sajenje, mora biti to v naročilo izrecno naznanjeno; naročilo
mora biti dopoljeno do konca oktobra 1905.

Naročilo se bodo rezevala, dokler je kaj zaloge, po redu
kakor bodo dohajala.

Več kako 120 kom. se ne odda enemu posetniku; qrejet
drevesca je posestnik zavezani zasaditi na lastnem posetvu.

Drevesa se oddajo le proti gotovemu plaðilu.

Zaznamek

dreves iz deželnih sadjarskih šol v zadni dobi 1905/1906,
oddajnih jablan in hrušek, in sicer:

Teh. štev.	I. Vrsta jabolk.	a) v Gleisdorfu			b) v Bruku		
		Visoko stebeljata drevesa	Srednje stebeljata drevesa	Pritlikovci	Visoko stebeljata drevesa	Srednje stebeljata drevesa	Pritlikovci
1	Astrakan	—	—	—	—	—	87
2	Šarlamoski	245	10	46	—	100	70
3	Kardinal	370	30	—	25	200	70
4	Grafensteiner	595	10	57	—	200	—
5	Ribstonov pepink	288	195	30	20	500	20
6	Landsbergerjev kosmač .	—	—	—	130	1000	—
7	Zimska zlata parmena .	—	—	—	20	400	30
8	Dancingerjev robač . . .	—	—	—	—	50	80
9	Rumena žlahtrica	—	—	—	—	90	70
10	Princeva jabolka	—	—	—	14	90	—
11	Štajer. mešanci	3820	290	—	50	250	—
12	Rumeni belefeller	1690	85	124	—	—	—
13	Kanada kosmaš	4245	525	325	—	—	—
14	Ananas kosmač	706	775	176	—	—	—
15	Baumanov kosmač	195	—	—	—	—	—
16	Kronprinc-Rudolf	860	63	63	—	—	—
17	Londonski pepinek	1975	100	83	—	—	—
18	Renski debeli bob	2100	320	—	54	1000	—
19	Huberjeva moštnica . .	435	60	—	—	—	—
20	Rudeče progasta lesena ja- bolka	76	—	—	—	20	—
21	Coks-Oranžni kosmač . .	195	—	—	—	—	—
22	Damasonov kosmač . . .	555	135	40	—	—	—
II. Vrsta hrušk							
1	Dielova maslenka	492	59	400	15	120	330
2	Siegenova maslenka . . .	355	15	29	—	—	—
3	Sterkmanova maslenka .	330	18	85	—	—	—
4	Herdenpontova zimska maslenka	490	55	240	—	—	—
5	Zimska dekanova hruška .	715	55	217	—	—	—
6	Forelova hruška	85	15	130	—	—	—
7	Josipnica Mechelenova .	65	10	190	—	—	50
8	Žlahtrna Lojzika	870	18	310	30	200	300
9	Salzburgerca (Solnograš- čenka)	25	60	—	13	120	2—
10	Weilerska moštnica . . .	2060	430	—	—	32	—
11	Hirsch-eva hruška	780	60	—	—	—	—
12	Rumelterjeva hruška . .	170	—	—	—	—	—
13	Bose-podolgovata hruška	—	—	—	40	135	—

Gradec, dne 5. Septembra 1905

Štajerski deželni oðbor.

Zahtevajte pri nakupu

Schichtovo štedilno milo z znamko „jelen.“

Varstvena znamka.

Ono je zajamčeno čisto in brez škodljive primeši. Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilo neškodljivo milo, naj pazi dobro, da do imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

292

Dobiva se povsod!

Popolno prepričanje

da sta lekarnarja

Thierryja balzam in centifolijsko mazilo

284

nec sežno uspešno sredstvo za vse notranje bolezni, influencu, katar, krč in vnetje vseh vrst, telesno slabost, motenje prebave, za rane, bule in poškodbe. Pri naročbi balzama ali pa na željo posebej se pošlje zastonj knjižica s tisoč originalnih zahvalnih pisem kot domači svetovalec 12 majhnih ali 6 dvejnatih steklenic balzama 5 K, 60 majhnih ali 30 dvojnatih steklenic 15 K. — 2 lončka centifolijskega mazila 360 K franko z zaboljškom.

Naslov: lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogatcu. Ponarejalce prenaredb bom sodno zasledoval.

Meščanska parna žaga.

Na novem lenthinem trgu (Lendplatz) v Ptiju zraven klalnice in plinarske hiše pestavljena je nova parna žaga vsakemu v porabo.

Vsakemu se les hlodi itd. po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati in spahati i. t. d.

58

Pravo domače platno

za rjuhe in perilo priporočava po sledenih cenah:

Cela šešita (rjuha) za posteljo 2 ali 2 $\frac{1}{2}$, metra dolga, velja samo 1 gld., oziroma 1 gold. 20 kr. — Najfinješa šešita rjuha iz tenkega domačega platna 2 m dolga, velja samo 1 gld. 50 kr.

To domače platno se tudi prodaja na metre in sicer velja, čeprav je platno 160 cm široko, meter samo 75 krajev. — Domače platno za „strozoke“ velja meter 20 ali 25 kr., za obleko meter 28 do 35 kr.

Vzorci (muštre) se tudi vpošljejo pa zahtevo.

Brata Slawitsch 265
trgovca v Ptiju, Florianski trg.

Samo se plača.

327

30 dni na poskus pošljem moj pravi, fino ponikljan
ia solingenski stroj za striženje last „Atlas“

glasom pogojev mojega kataloga tedaj brez nevarnosti za naročevalca, da zamoremo vsakega prepričati o izvrstni trpežnosti našega stroja. Stroj za striženje las naret je iz la solingenskega jekla, najfinje ponikljam, z 36 zobmi, z 2 grebeni za pretaknjene za 3, 7, in 10 mm dolge lase. Vse izvrstno izdelano z rezervnim perom v lepi škatli z navodilom za uporabo, da lahko vsak takoj lasi strže. Cena samo 3 gold. Ta stroj plača se sam, posebno v familijah, kjer so otroci, ker se izdatek še doprinese v $\frac{1}{4}$ letu.

Navadene stroje za striženje brade režejo na 1 mm 2 gl. 50 kr. Škarje za konje in pse, ki so za vsakega ki ima konje in pse neugibno potrebljivo 2 gl. 50 kr.

Pošilja po poštnem povzetjem

za otroke za 1·80 gold., 2, 2 20 in 2·40 gold. Finiše harmonike po 450 gold., 5, 6, 7 in 8 gold. so razvidne iz mojega cenuka. Na mojih harmonikah ni colninskih izdatkov, ker so češki rokotvorci, prosim se na to ozirati. Nobena rizika! Zamenjena dovoljeno ali denar nazaj. Pošiljanje po poštnem povzetku od „Erzgebirgisches Musikwarenversandhaus“

Hanns Konrad, Brüks-u št. 876 (Češko.)

Velik slikan cenic z nad 1000 slikami pošlje se vsakemu zastonj in franko.

Kuharica, katera zna dobro kuhati, se takoj sprejme od

gospode Blanke v Ptiju.

Hanns Konrad v Brüks-u št. 876 (Češko).

Cenik z mnogimi podobami črez 1000 vsakemu zastonj in franko.

Franz Kaiser, Ptuj,

veleposestnik vinogradov, trgovec z vinom in žganjarnica.

Priporočam mojo bogato zalogu vsakovrstnega žganja, kakor tropinovec, slivovko, droženko, brinjovec in vsakovrstno rosoglio.

Pri moji novi žganjarnici v hramu tik moje prodajalnice žganja lahko postavijo cenjeni odjemalci svoje voze. Ako se primeroma dovolj veliko kupi, sem pripravljen, povrniti tudi stroške mitnice (maute).

Pismena naročila se vestno in točno izvršujejo.

Vzorci (muštri) so vsak čas na razpolago.

227

Kdor potrebuje vino, temu priporočam mojo bogato zalogu vsakovrstnih vin.

6 mescev na poskus

330

mescev na up!

Celo zastonj!

drugih takih reklam moja svetovno znana tvrdka ne potrebuje, hvali svoje ure. Jaz pošiljam že več let mojih odjemalcev moje amerik. antimagnetičnega sistema

Samo 2 gold. z verižico
in futeralom.

k največi zadovoljnosti

Roskopf patent-anker
remonter-uro št. 99

z plombo.

v černom imit. železnem ali niklastem okrovu, z patent cifrenico, 36 ur idoča, 3 leta garancija, v futeralu iz jelenja, z niklasto verižico in privezkom za 2 gold., 3 ure 5 gold. 75 kr., 6 ur II gold. 25 kr. Ista ura z dvojnatim pokrivalom 3 gold. 40 kr.

Sistem „Roskopf“-ure, zelo po ceni, kako take povsod urarji in trgovci prodajajo, ena 1 gold. 50 kr.

Denar nazaj! ali zamenjanje če še ni poškodbě tudi po 6 mesicah

Pošiljanje po poštrem povzetju ali če se denar prej vpošlje od

Prve tvrdke ur

HANNS KONRAD

v Brücksu št. 876 (Česko)

c. kr. sodnijsko zaprišenecenilec.

Mlikana z c. kr. orlom, zlatimi in srebrnimi medaljami, in 100.000 pohvalnimi pismi iz vseh krajev.

Eniki z čez 1000 slikami pošljeno se na zahtevo zastonj in franko.

Hans Wouk, trgovec v Poljčanah (kolodvor)

priporoča svojo bogato zalogu blaga za možko in žensko obleko in različno platneno blago in gotove ženske in možke obleke.

Potem sladkor, moko itd.

Kupuje po najvišjih cenah jajca, maslo, vsakovrstne deželne pridelke itd.

Na prodaj ima tudi 40 štartinjakov dobrega poljčanskega vina.

228

Razposiljava solid. čeških glasbil

po zelo nizkih fabrikskih cenah. Pri izviru kupi se naj bolj. Glasom mojih pošiljalnih pogojev je naročevalc brez rizike, ker je zamenjava dovoljena ali se vrne denar. Gosle za šolarje že za gold. 2.80, 3.—, 3.50, 4.—, 5.— in 6.—, Koncertne gosle za gold. 7.—, 8.—, 10.—, 12.—, gosle za orkeste z močnim glasom gold. 14.—, 18.—, 20.—, Solo-gosle gold. 25.—, 30.—, 40.—, 60.— in 80.—. Lok za gosli po kr. 50, 60, 80, gold. 1.—, 1.50, 2.— in dalje. Pikole in piščalke lepo izdelane po kr. 50, 80 in gold. 1.—, 1.50, 2.— in dalje. Klarineti, najfiniše izdelani po gold. 4.50, 5.—, 6.—, 7.— in dalje. Pošiljanje po poštrem povzetku ali če se denar prej pošlje po Erzgebirgisches Musikversandhaus

Hans Konrad v Brück-u št. 876 (Česko).

Conik z čez 1000 slikami pošljeno se vsekemu na zahtevo zastonj in franko.

5000 goldinarjev plačila

za take, ki hočejo dobiti takoj brke ali pa, ki imajo plešo ni boljšega sredstva kakor je pravi dansi „Mos Balsam.“

„Mos Balsam“ povzroči, da dobi vsak takoj in sicer v teku 8 dneb brke, da mu začnejo rasti zopet izgubljeni lasovje. Zakaj od moderne znanosti je dokazano, da „Mos Balsam“ upriva tako na lasne huške, da povzroči uže v 8 do 14 dnebujo rast lasov ali pa brk.

Da to sredstvo ni nikakor škodljivo, za to se jamči.

Ako to ni res, plačamo mi

5000 goldinarjev gotovega denarja

vsakemu tistemu, kateri nima brk, kateri ima plešo ali pa redke lase in kateri je rabil tekom 6 tednov brez uspeha „Mos Balsam.“

Opomba: Mi smo edina firma, kateri je mogoče enako jamčiti. Na razpolago so opisi in priporočila zdravnikov. Pred ponarejavalcem se **nujno** svari.

„Kar se tiče nojih poskusov z „Mos-Balsam“-om usojam si Vam poročati, da sem s tem balzamom popolnoma zadovoljen. Že po preteklu 8. dnevov pokazala se očitna rast brk sicer mehkih in jašne barve, toda jako krepkih. Po preteklu dveh tednov doble so brke svojo naravno barvo in potem še le pokazal se je prav obvidno izvrsten upliv Vašega balzama. Zahvalevaje Vas bilježim I. C. Dr. Tver Kopenhagen.

Jaz podpisana smelo priporočam vsakomur pravi dansi „Mos-Balsam“ in zanesljivo, neškodljivo sredstvo, katero povzroči zopet rast lasov Meni so izpadali dve časa lasje tako, da sem dobila tu in tam na glavi popolnoma gola mesta. Ko pa sem rabila „Mos Balsam“ začeli so mi rasti že po preteklu 3 tednov zopet lasje in so pošli gosti in težki. Gdč. M. C. Andersen, Uy; Vestergarde 5, Kopenhagen.

1 zaboljek „Mos Balsam“ velja 5 goldinarjev. Zamota se presledno (diskretno). Razpošilja se, ako se pošle denar v naprej ali po poštnem povzetju. (Nachnahme). Pisati je treba na največjo specijalno trgovino sveta

Mos-Magasinet, Copenhagen 370. Dänemark.

Dopisnice (karte) je treba frankovati z znamko (marko) po 10 vinarjev, pisma z znamko po 25 vinarjev.

Sadjerejci pozor!

Visokodebelni cepljaki za namizno sadje, kakor tudi sadje za prešati, se prodajo po sledečih cenah.

Jabolčna drevesca (približno 5 cm debela)	po 1 K — h
Najfinjejsa	1 „ 40 „
Hruškova drevesca	1 „ 20 „
Izbrana hruškova drevesca	1 „ 60 „
431 Naslov: Gutsverwaltung Mahrenberg.	

Najboljša kava

z dobrim izvrstnim okusom, se dobi le pri nas po naslednjih cenah sicer loco Pola.

Salvador, najfinjejsa kilo 2 K 28 v	kilo 2 „ 0,
Perl	2 „ 60 „
Portorico I.	2 „ 80 „
” II.	2 „ 60 „

Java kilo 2 „ 0,
Ceylon I. „ 2 „ 80,
” Perl I. „ 3 „ 0,
Moeca I. „ 3 „ 20,

R. Kandolin

trgovina z kavo in vinom Pola (Istr.)

Takoj kupim posestvo.

Malo posestvo z lepo hišo, z gospodarskimi poslopji, z približno toliko zemlje, da se redijo lahko 1 krava in 3 svinje, takoj kupim. Pri posestvu naj bi bil tudi vrt in hiša, naj bi bila sposobna za kovačnico. Posestvo mora ležati v pljuškem okraju in mora biti na ravnini. Moj naslov (adres) pove upravnštvo „Štajerca“. 438

Ženitbena ponudba.

Posestnik, ki ima premoženja v vrednosti 2200 goldinarjev želi se poročiti z dekletom, ki ima približno 800 gold. premoženja. (Starost 24 do 34 let). Tudi vso izklučene. Več pove upravnštvo „Štajerca“ pod štev. 429. 429

Fotografije kot znamke

(marke liki znamkam na pismah) in dopisnice s sliko izdeluje po vsaki poslan fotografski najceneje Otto Neumann, Prag, Karolinental štev. 130. Ceniki se pošljajo na zahtevanje brezplačno in franko. 433

Dobra majhna trgovina

v lepem kraju na Spodnjem Štajerskem, tik cerkve in šole se za voljo rodbinskih razmer po prav ugodnih pogojih takoj proda. Blago v zalogi te trgovine je vso novo. Ponudbe naj se pošljajo na upravnštvo „Štajerca“ pod štev. 436. 436

V najem se da novo zidana hiša

s trgovino z mešanim blagom, prodajo žganja in s trgovino z vinom. Hiša je enonadstropna in stoji v bližini Celovca. Več se ne od Jakoba Lausegger, Slov. Plaßberg št. 10, pošta Podgom (Unterbergen) Koroško. 438

Žlahtne jabolke

v sodih in zaboljih (kišnih) kupuje po najdražjih cenah Amalija Smyra, Dunaj, XVII. Elterleinplatz 7. 210

Službe isče

mlad inteligenčen mož, ki je ravno kar doslužil vojaščino. Bil je podčastnik in sprejme vsako primerno službo. — Naslov (adres) pove „Štajerc“. 434

Pekarski učenec

se takoj sprejme pri Karlo Weinberger, pekarski mojster v Mariboru, Mellingerstrasse 23. 437

